

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် “တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တွင်
တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းရင်းဆေးပညာ ပါမောက္ခကြီးများအား
ဂုဏ်ထူးဆောင်ပါမောက္ခ (Professor Emeritus) များ
အဖြစ်ခန့်အပ်လွှာပေးအပ်ပွဲ အခမ်းအနား” တွင်
ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး
ပြောကြားခဲ့သည့် အမှာစကား ကောက်နုတ်ချက်

တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ် (မန္တလေး) (၂၀၁၉) ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၈) ရက်နေ့

- မင်္ဂလာပါ။
- ယနေ့အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်၊
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်များ၊ တိုင်းရင်းဆေး
တက္ကသိုလ် ခေတ္တပါမောက္ခချုပ်၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊
တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၊
တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများ၊ ပုဂ္ဂလိက တိုင်းရင်းဆေးထုတ်လုပ်သူများ
အားလုံး မင်္ဂလာပါဟု နှုတ်ခွန်းဆက်ပါကြောင်း။
- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ သမိုင်းတစ်လျှောက် ပထမဆုံး
အကြိမ်အဖြစ် တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်များ အခြေခံခိုင်မြဲ ကောင်းမွန်စွာဖြင့်
ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်စေရန်နှင့် အရည်သွေးပြည့်ဝသော ကျန်းမာရေး
လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန်တို့အတွက် တိုင်းရင်းဆေး
တက္ကသိုလ်၏ သင်ကြားရေး၊ ကုသရေး၊ သုတေသန၊ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍများ
တွင် ကြိုးပမ်းပါဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် အငြိမ်းစား ပါမောက္ခချုပ်၊
ပါမောက္ခများ၊ ကထိကများ၊ တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီး များကို Professor
Emeritus များ၊ Honorary Professor များနှင့် Visiting Lecturer များအဖြစ်
ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်သွားမည့် ယနေ့အခမ်းအနားသည်
တိုင်းရင်းဆေးလောကအတွက် ဂုဏ်ယူဖွယ်ရာပင် ဖြစ်ပါကြောင်း။

- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်သင်ကြားမှုများ ပိုမိုထိရောက်အောင်မြင်ကာ အရည်အသွေးပြည့်ဝမြင့်မားသည့် တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်များ မွေးထုတ်နိုင်ရန်အတွက် အတွေ့အကြုံမြင့်မားသည့် အဆိုပါတိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများထံမှ အကြံပြုချက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရယူ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- Professor Emeritus များ၊ Honorary Professor များနှင့် Visiting Lecturer များ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုက်သည့် တိုင်းရင်းဆေး ပညာရှင်ကြီးများ အနေဖြင့်လည်း အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် တိုင်းရင်း ဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်မှုကိစ္စရပ်များ တက္ကသိုလ်၏ သင်ကြားသင်ယူမှု၊ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သုတေသန၊ အထောက်အကူပြုသော ပတ်ဝန်းကျင်၊ ဆရာ၊ ဆရာမများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်၊ စာသင်ခန်းနှင့် အထောက်အကူပြု ပစ္စည်းကိရိယာ၊ စာကြည့်တိုက် (E-Library)၊ စာအုပ်စာတမ်း စသည်ဖြင့် ဘက်စုံပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးကိစ္စရပ်များကို တိုင်းရင်းဆေးပညာဦးစီး ဌာနနှင့် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တို့မှ တာဝန်ရှိသော ဆရာ/ ဆရာမများနှင့် အလုပ်သဘော (formal) သာမက အလွတ်သဘော (informal) ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် သွားရမှာဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်တွင် စာသင်နှစ်ဆုံးစာမေးပွဲများတွင် ဖြေကြားချက် ရမှတ်များထက် အတန်းတွင်းလုပ်ဆောင်မှု (class work) များကို အမှတ်ရာခိုင်နှုန်းအချိုးအစား ပိုမိုပေးစေလိုပါကြောင်း။
- အရည်အသွေးပြည့်ဝသည့် တိုင်းရင်းဆေးပညာဘွဲ့ရရှိသူများအနေဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍတွင်လည်း အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာဘက်စုံပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုလည်း ပိုမို အားပြည့်ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- နှစ်ပေါင်းရာထောင်ချီ သုံးစွဲလာကြသည့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ၏ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှုနှင့် အရည်အသွေးပြည့်ဝမှုဆိုင်ရာများကို သုတေသန

များ ဆောင်ရွက်သွားခြင်းဖြင့် ပြည်သူများမှ ပိုမိုယုံကြည်သုံးစွဲလာခြင်း သာမက နိုင်ငံတကာအဆင့်မီ တိုင်းရင်းဆေးဝါးများထုတ်လုပ်နိုင်သဖြင့် တိုင်းရင်းဆေးပညာကဏ္ဍကြီး တစ်ခုလုံးအတွက်များစွာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်နှင့် ကုသမှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကုသမှုဆိုင်ရာသုတေသနများ၊ clinical trial များနှင့် အသုံးချသုတေသနများ ကိုလည်းဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- ဝန်ကြီးဌာနသည် (၂၀၁၆-၁၇) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သုတေသနရန်ပုံငွေ (၁၄.၆) သန်းသာ ခွင့်ပြုခဲ့ရာမှ (၂၀၁၇-၂၀၁၈) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သန်း (၁၀၀၀)ကျပ်၊ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) (၆ လ) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သန်း (၅၀၀)ကျပ်၊ (၂၀၁၈-၂၀၁၉) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သန်း (၁၅၀၀)ကျပ် တို့ဖြင့် သုတေသနရန်ပုံငွေများကို နှစ်စဉ် သိသာစွာတိုးမြှင့်ပေးခဲ့ပြီး လာမည့် (၂၀၁၉-၂၀) ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် သန်း (၃၀၀၀) ကျပ် အထိလျာထား၍ ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ် ဘက်စုံပိုမိုတိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနသည် မရှိမဖြစ်အထူးအရေးကြီးပြီး သုတေသနကျင့်ဝတ်များနှင့်အညီ သုတေသန လုပ်ငန်းများ ပိုမိုအရှိန်အဟုန်တိုးမြှင့်ကာ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အတွက် တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ကော်မတီဖွဲ့စည်း တာဝန်ပေးအပ်ထားရှိပြီးဖြစ်ကာ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ သုတေသနဌာန ကိုလည်း ယခုနှစ်အတွင်း ပိုမိုတိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုထိရောက်စွာဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာန (ပြင်ဦးလွင်ရုံးခွဲ) တွင် သုတေသနဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင် ရည်မြှင့်သင်တန်းများကို ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ဆရာ၊ ဆရာမများကိုလည်း တက်ရောက်သင်ကြားစေလျက်ရှိပါကြောင်း။
- သုတေသနလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းချိတ်ဆက်၍ ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနမှ ခေတ်မီဓာတ်ခွဲစမ်းသပ်မှု ပစ္စည်းကိရိယာများကို အသုံးပြုဆောင်ရွက် သွားရမှာဖြစ်ပါကြောင်း။

- တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ ကော်မတီဝင်များအနေဖြင့် ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်တို့မှ သုတေသန ကျင့်ဝတ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်သုံးသပ်မှုဘုတ်အဖွဲ့ များ၏ အစည်းအဝေးများသို့လည်း တက်ရောက်လေ့လာစေလိုပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးသုတေသနများ၏ ခေါင်းစဉ်၊ အကြောင်းအရာ၊ ရည်ရွယ်ချက် နှင့် ရလဒ်များကို သက်ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍအလိုက် စုစည်းထားရှိနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းဆေးပညာ သုတေသန မှတ်ပုံတင်ခြင်းစနစ် (Myanmar Traditional Medicine Research Registry) ကို အမြန်ဆုံးပြုလုပ် သွားရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- သုတေသနအကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းကို ထပ်တလဲလဲ ပြုလုပ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် သုတေသနများ ပြုလုပ် ခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ယခင်ဆောင်ရွက်ထားရှိခဲ့သော တိုင်းရင်းဆေး သုတေသနများကို ဆန်းစစ်မှု များပြုလုပ်မည့် အဖွဲ့တစ်ခုဖွဲ့၍ ဆောင်ရွက်ရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးဝါးများ ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများတိုးတက်ရန်အတွက် ပြည်တွင်း သာမက နိုင်ငံတကာမှ တက္ကသိုလ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဆေးဝါးလုပ်ငန်း များနှင့် ချိတ်ဆက် နားလည်မှုစာချွန်လွှာများရေးထိုး၍ multi-centric research သုတေသနများ ပြုလုပ်သွားစေလိုပါကြောင်း။ အစိုးရ-ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အသွင်ဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးထုတ် လုပ်မှုလုပ်ငန်းများ ပိုမိုကောင်းမွန်လာနိုင်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့ကိုလည်း တိုင်းရင်းဆေး ပညာရှင်ကြီးများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီးဖြစ်သည့်အပြင် တိုင်းရင်းဆေးဝါး ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် အကြံပြုချက်များရယူနိုင်ရန် တိုင်းရင်းဆေးပညာရှင်ကြီးများပါဝင်သော အကြံပေးအဖွဲ့တစ်ခုကိုလည်း ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။

- အဆိုပါအဖွဲ့အနေဖြင့် အစားအသောက်နှင့်ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာနမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော ဆေးဝါးအရည်အသွေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို သွားရောက်လေ့လာရမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နိုင်ငံတကာတွင် တိုင်းရင်းဆေးပညာသင်ကြားမှု၊ ထုတ်လုပ်မှု၊ သုတေသန၊ ကုသမှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နေမှုများ ကိုလည်း မျက်ခြေမပြတ်ကြည့်ရှုလေ့လာ၍ မိမိနိုင်ငံ၊ မိမိကိုယ်ပိုင်တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်နှင့် ကိုက်ညီသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အကြံဉာဏ်များရရှိနိုင်မှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးရုံများမှ ဆေးရုံအုပ်များအတွက် ဆေးရုံစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများကိုလည်း မကြာမီပြုလုပ်တော့မည်ဖြစ်ပြီး တိုင်းရင်းဆေးပညာ၏ ဘွဲ့ရရှိသူများ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး မဟာဘွဲ့သင်တန်း တက်ရောက်သင်ကြားနိုင်ရေးကိုလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာပါရဂူဘွဲ့ သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးအပ်နိုင်ရေးအတွက် ကိုလည်း ဝိုင်းဝန်းအကြံပြုဆောင်ရွက်ကြစေလိုပါကြောင်း။
- တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ဆိုင်ရာအကြံပေးအဖွဲ့၊ တိုင်းရင်းဆေးတက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခများ၊ Professor Emeritus များ၊ ပညာရှင်ကြီးများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ တိုင်းရင်းဆေးပညာရပ်ကြီး ဘက်စုံပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရည်မှန်းချက်နှင့် ဦးတည်ချက်များချမှတ်ကာ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ဦးစားပေးအလိုက် အကြံပြုချက်များပေးအပ်စေလိုပါကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။